

**KHẢ NĂNG ĐÀM PHÁN KHI MỸ TIẾN HÀNH ÁP
THUẾ QUAN ĐỐI ỨNG VÀ TÁC ĐỘNG ĐẾN THỊ
TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN VIỆT NAM**

I. Tóm tắt nhanh sự kiện

- Trong một tuyên bố đưa ra vào đầu giờ sáng ngày 3 tháng 4 (giờ Việt Nam), Tổng thống Mỹ Donald Trump tuyên bố sẽ áp dụng mức thuế tối thiểu 10% đối với tất cả các nhà xuất khẩu vào Mỹ, áp dụng từ ngày 5 tháng 4. Không dừng lại ở đó, ông còn áp thêm thuế đối với khoảng 60 quốc gia có mất cân bằng thương mại lớn nhất với Mỹ, áp dụng từ ngày 9 tháng 4.
- Theo tài liệu của Nhà Trắng, Trung Quốc sẽ phải chịu mức thuế 34%, trong khi Liên minh châu Âu (EU) sẽ đối mặt với mức thuế 20% và Việt Nam là 46%. Các quốc gia khác bị áp thuế cao hơn bao gồm Nhật Bản ở mức 24%, Hàn Quốc ở mức 25%, Ấn Độ ở mức 26%, Campuchia ở mức 49% và Đài Loan ở mức 32%.

II. Nhìn lại mối quan hệ thương mại Việt Nam – Mỹ trước khi thông tin về thuế quan đối ứng được công bố

- Việt Nam đã tăng nhập khẩu từ Mỹ trên nhiều lĩnh vực. Trong cuộc gặp với 40 doanh nghiệp Mỹ đầu 3/2025, Thủ tướng Phạm Minh Chính khẳng định Việt Nam sẽ tích cực nhập thêm máy bay, vũ khí, khí thiên nhiên hóa lỏng (LNG), nông sản, dược phẩm... từ Mỹ nhằm giảm thặng dư. Quả thật, ngay trước khi thuế đối ứng có hiệu lực, Việt Nam ban hành Nghị định 73/2025 cắt giảm mạnh thuế nhập khẩu đối với nhiều mặt hàng của Mỹ: ví dụ thuế ô tô động cơ 2.0-2.5L giảm từ 64% xuống 50%, thịt gà đông lạnh từ 20% xuống 15%, hạnh nhân từ 10% xuống 5%, gỗ và sản phẩm gỗ từ 20-25% xuống 0%, ngô, khô đậu tương về 0%, LNG từ 5% xuống 2%, v.v... Động thái này thể hiện thiện chí rõ rệt của Việt Nam trong việc mở cửa thị trường cho hàng Mỹ, qua đó giảm bớt bất cân xứng trong cán cân thương mại.
- Việt Nam không ngừng đối thoại ngoại giao ở cấp cao với Mỹ. Việc nâng cấp quan hệ lên Đối tác Chiến lược Toàn diện (tháng 9/2023) được xem là nền tảng để tăng tin cậy, tạo không khí thuận lợi cho đàm phán kinh tế. Ngay trong tháng 3 năm 2025, nhiều phái đoàn doanh nghiệp Mỹ đã sang Việt Nam ký kết các thỏa thuận đầu tư – thương mại lớn trị giá hàng chục tỷ USD, từ mua máy bay, thiết bị đến hợp tác năng lượng. Phía Mỹ (Đại diện Thương mại) cũng ghi nhận thiện chí và cảm ơn Việt Nam vì những nỗ lực cân bằng thương mại gần đây. Đây là

cơ sở để Việt Nam đàm phán: nếu Mỹ đánh giá cao các bước đi này, họ có thể xem xét giảm bớt hoặc miễn trừ thuế đối ứng cho Việt Nam trong các kỳ rà soát tới.

III. **Đánh giá khả năng đàm phán giảm thuế và mức thuế đàm phán có thể đạt được**

- Mỹ đang áp mức thuế cơ bản 10% và bổ sung 46% lên hàng Việt Nam, tuy nhiên lịch sử cho thấy Mỹ có thể giảm thuế nếu đối tác đưa ra nhượng bộ hợp lý (như Trung Quốc giảm từ 15% xuống 7,5% sau thỏa thuận thương mại, EU hoãn thuế ô tô khi cam kết mua thêm đậu nành, khí đốt Mỹ).
- Mục tiêu lý tưởng của Việt Nam là thuế tối huệ quốc (Most favoured nation - MFN) vài phần trăm hoặc 0%, nhưng **thực tế có thể đạt được mức trung gian khoảng 20% - 25%, tương đương EU và Nhật, nếu chứng minh được thiện chí rõ ràng**
- Để giảm thuế, Việt Nam đã tăng mạnh nhập khẩu Mỹ (máy bay, vũ khí, LNG, nông sản) và cắt giảm thuế nhập khẩu trước khi thuế mới có hiệu lực (ô tô giảm 64% xuống 50%, thịt gà từ 20% xuống 15%, ngô, khô đậu tương 0%, LNG 5% xuống 2%...), thể hiện thiện chí giảm thặng dư thương mại.
- Việt Nam cũng liên tục đối thoại cấp cao và ký kết nhiều hợp đồng thương mại lớn với Mỹ (máy bay, thiết bị, năng lượng hàng chục tỷ USD tháng 3/2025), tạo tiền đề thuận lợi cho việc Mỹ giảm hoặc miễn trừ thuế.
- Kết quả đàm phán phụ thuộc vào ưu tiên bảo hộ sản xuất nội địa của chính quyền Trump, Việt Nam có thể phải cam kết nhập khẩu lớn (máy bay, năng lượng, vũ khí...) hoặc điều chỉnh chính sách tiền tệ để tránh cáo buộc thao túng tiền tệ như trước đây.
- Một thỏa thuận tương tự “Phase 1” Mỹ-Trung với quy mô nhỏ hơn là khả thi (gói nhập khẩu vài chục tỷ USD đổi lấy giảm mạnh hoặc xóa bỏ thuế 46%), nhưng nếu không thuận lợi, mức thuế cao có thể kéo dài, gây thiệt hại kinh tế cả hai bên.
- Tuy nhiên, sức ép từ các tập đoàn lớn (Apple, Nike, Intel) sản xuất tại Việt Nam có thể khiến Mỹ chọn giải pháp mềm dẻo, do đó giới quan sát kỳ vọng thuế suất

46% chỉ tạm thời, **khả năng giảm xuống 20% hoặc thấp hơn nếu Việt Nam tiếp tục chứng minh vai trò “đối tác cân bằng” đáng tin cậy.**

IV. Chiến lược Việt Nam mua vũ khí Mỹ để cân bằng thương mại

- Việt Nam đang cân nhắc mua vũ khí Mỹ để giảm thặng dư thương mại, được cả hai phía công khai xác nhận: Đại sứ Mỹ Kritenbrink (3/2018) và Thủ tướng Phạm Minh Chính (3/2025) đều coi đây là chiến lược rõ ràng vừa thúc đẩy xuất khẩu Mỹ, vừa giúp Việt Nam hiện đại hóa quốc phòng.
- Nhiều nguồn tin không chính thống và chuyên gia cũng xác nhận xu hướng Việt Nam đa dạng hóa nguồn cung vũ khí (ít phụ thuộc Nga), tìm kiếm vũ khí Mỹ để đổi lấy quan hệ thương mại thuận lợi với Washington.
- Thực tế, từ khi Mỹ dỡ bỏ cấm vận vũ khí sát thương năm 2016, Việt Nam đã bắt đầu mua trang thiết bị quân sự từ Mỹ (~94,7 triệu USD tính đến 2018), bao gồm thiết bị điện tử, tàu tuần duyên (USCGC Morgenthau), và đàm phán thêm UAV ScanEagle, trực thăng, máy bay vận tải và khả năng F-16 cũ, xu hướng này đang tăng rõ.
- Động cơ Việt Nam rõ ràng mang tính chiến lược kép: kinh tế (giảm thâm hụt thương mại 124 tỷ USD/năm với Mỹ) và an ninh (thay thế vũ khí cũ từ Nga, tiếp cận công nghệ cao phương Tây), phù hợp với bối cảnh Nga bị cấm vận và khó khăn nguồn cung vũ khí.
- Tuy nhiên, hiệu quả giảm thâm hụt thương mại bằng vũ khí chỉ hạn chế ngắn hạn do quy mô thâm hụt quá lớn (hàng chục tỷ USD/năm) so với vài tỷ USD hợp đồng vũ khí, do đó chiến lược này chủ yếu mang ý nghĩa chính trị, biểu tượng thiện chí hơn là giải pháp kinh tế bền vững.
- Về dài hạn, chiến lược này sẽ giúp củng cố quan hệ Mỹ-Việt nhưng đặt ra thách thức về hậu cần, chuyển giao công nghệ, chi phí bảo trì tiêu chuẩn NATO, cùng phản ứng khó tránh từ Nga và sự dè chừng của Trung Quốc.
- Tuy nhiên, đa số phân tích đánh giá lợi ích vượt trội về an ninh (tăng năng lực răn đe trên Biển Đông) và kinh tế (duy trì quan hệ thương mại ổn định với Mỹ), do đó dù không thể xóa hoàn toàn thâm hụt, chiến lược này vẫn rất đáng theo đuổi.

→ Những động thái trên cho thấy Việt Nam đang chủ động thực hiện “xoa dịu” căng thẳng thương mại, vừa cải thiện cán cân thương mại với Mỹ qua tăng nhập khẩu và mua sắm vũ khí, vừa mở ra cơ hội đàm phán giảm thuế đối ứng nhằm hướng tới mức thuế tối huệ quốc theo quy định WTO.

V. **Đánh giá tác động đến các nhóm ngành trên thị trường chứng khoán Việt Nam**

Chúng tôi cho rằng thông tin trên sẽ gây ảnh hưởng mạnh đến tâm lý nhà đầu tư trong ngắn hạn, khiến hầu hết các nhóm ngành đều đối diện áp lực bán mạnh. Tuy vậy, trong trung và dài hạn sẽ có sự phân hóa sâu sắc giữa các nhóm ngành phục vụ nhu cầu trong nội địa và các nhóm ngành xuất khẩu vốn phụ thuộc vào nhu cầu tiêu dùng và chính sách kinh tế bên ngoài. Bên cạnh đó, tác động tiêu cực đối với các nhóm ngành xuất khẩu cũng sẽ khác biệt dựa vào mức thuế đang bị áp dụng trước thời điểm Tổng thống Donald Trump đưa ra tuyên bố về thuế quan đối ứng vào ngày 3 tháng 4. Dưới đây là đánh giá nhanh của chúng tôi về tác động đến một số nhóm ngành chính sau thông tin này:

- **Ngành ngân hàng (trung lập):** mục tiêu tăng trưởng tín dụng trong năm 2025 vẫn được giữ nguyên ở mức 16%, ngân hàng được dự báo vẫn sẽ là kênh dẫn vốn quan trọng để đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án đầu tư công và hỗ trợ sự phục hồi của thị trường bất động sản. Theo dữ liệu công bố bởi NHNN, tính đến ngày 12 tháng 3, tăng trưởng tín dụng ngành ngân hàng đạt 1,24% trong khi vào cùng kỳ tháng 2 năm 2024, tăng trưởng tín dụng ghi nhận giảm 0,74%. Tuy vậy, các ngân hàng cũng sẽ tiếp tục đối diện với rủi ro phải trích lập dự phòng nợ xấu với các khách hàng có tỷ trọng xuất khẩu lớn vào thị trường Mỹ.
- **Ngành đầu tư công (tích cực – mức độ hưởng lợi: cao):** Chính phủ vẫn phát đi thông điệp về việc tiếp tục duy trì mục tiêu tăng trưởng GDP trong năm 2025 ở mức 8%. Để đạt được mục tiêu này trong khi hoạt động xuất khẩu- vốn là một trong ba lực đẩy chính của nền kinh tế bị ảnh hưởng nặng nề bởi thông tin thuế quan, hoạt động đầu tư công dự kiến sẽ tích cực được đẩy mạnh trong phần còn lại của năm 2025. Theo thông tin cập nhật từ Bộ Tài chính, ước giải ngân vốn

đầu tư công từ đầu năm đến ngày 31/3/2025 là 78.712 tỷ đồng, đạt 8,98% kế hoạch, đạt 9,53% kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao.

- **Ngành bất động sản khu công nghiệp (trung lập):** Cục Đầu tư nước ngoài cho biết 2 tháng đầu năm 2025, tổng vốn FDI đăng ký vào Việt Nam đạt gần 6,9 tỷ USD, tăng ấn tượng 35,5% so với cùng kỳ. Điều này phản ánh dòng vốn FDI vẫn đang tiếp tục chảy vào Việt Nam nhờ vị trí địa lý gần Trung Quốc và lợi thế nhân công giá rẻ, tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp thực hiện chiến lược “Trung Quốc + 1”. Tuy vậy, trong trung và dài hạn, các doanh nghiệp FDI dự kiến vẫn sẽ tiếp tục theo dõi các diễn biến tiếp theo của quá trình đàm phán thương mại giữa Việt Nam và Mỹ để đánh giá tính khả thi của việc thực hiện chiến lược này.
- **Ngành thép (tích cực – mức độ hưởng lợi: thấp):** các doanh nghiệp thép Việt Nam đã bị áp thuế 25% ngay từ năm 2018. Do vậy, việc các sản phẩm thép từ các quốc gia cùng chịu mức thuế suất như nhau khi xuất vào thị trường Mỹ sẽ tạo ra môi trường cạnh tranh công bằng hơn. Tuy vậy, cần lưu ý rằng Việt Nam chỉ đứng thứ 5 trong top các quốc gia xuất khẩu thép lớn nhất vào Mỹ, đồng thời thị trường Mỹ chỉ chiếm 13% thị phần thép xuất khẩu của Việt Nam trong năm 2024, theo Hiệp hội Thép Việt Nam.
- **Ngành dệt may (tiêu cực – mức độ rủi ro: thấp):** theo dữ liệu tính toán từ Tổng Cục Hải Quan, tính đến cuối năm 2024, Mỹ hiện chiếm đến 44% tỷ trọng xuất khẩu của ngành dệt may Việt Nam, với giá trị xuất khẩu vào thị trường Mỹ liên tục ghi nhận tăng trưởng mạnh trong những năm gần đây. Tuy vậy, tín hiệu tích cực đến từ việc chênh lệch thuế suất giữa hai thị trường là khá gần nhau, chỉ khoảng 2% - 3%. Ngoài ra, các doanh nghiệp dệt may cũng đã có nhiều kinh nghiệm chuẩn bị các chiến lược phòng ngừa khi từng trải qua cuộc căng thẳng thương mại Mỹ - Trung vào năm 2018.
- **Ngành thủy sản (tiêu cực – mức độ rủi ro: trung bình):** theo cập nhật, mức chênh lệch thuế suất giữa hai quốc gia đang duy trì ở mức vừa phải (5% - 10%). Số liệu của Cục Thủy sản ước tính, trong năm 2024, xuất khẩu thủy sản sang thị trường Mỹ đạt 1,8 tỷ USD, tăng gần 17% so với cùng kỳ, trong đó hai mặt hàng

chủ lực của Việt Nam là tôm và cá tra đều tăng mạnh. Việc Mỹ nâng thuế suất có thể khiến giá bán các sản phẩm thủy sản của Việt Nam tăng lên, khó cạnh tranh hơn với sản phẩm cá minh thái của Nga hay tôm xuất khẩu từ Ecuador. Tuy vậy, so với ngành gỗ, tác động tiêu cực với ngành thủy sản là nhẹ nhàng hơn khi Mỹ chỉ chiếm khoảng 26% thị phần xuất khẩu thủy sản của Việt Nam trong năm 2024, theo số liệu từ Tổng Cục Hải quan.

- **Ngành gỗ (tiêu cực – mức độ rủi ro: cao):** dữ liệu từ Tổng Cục Hải quan cho thấy tính đến cuối năm 2024, Việt Nam chiếm 43% thị phần đồ gỗ nội thất nhập khẩu vào thị trường Mỹ. Đáng chú ý, mức thuế khi bị áp dụng thuế quan đối ứng với sản phẩm gỗ có thể tăng từ gần 0% hiện tại lên đến 22%, do chênh lệch thuế giữa hai nước rất lớn, do Việt Nam đánh thuế cao với gỗ Mỹ nhưng gỗ Việt Nam vào Mỹ gần như không chịu thuế.

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm: Bản quyền năm 2025 thuộc về Công ty Cổ phần Chứng khoán Ngân hàng Công Thương Việt Nam (CTS). Những thông tin sử dụng trong báo cáo được thu thập từ những nguồn đáng tin cậy và CTS không chịu trách nhiệm về tính chính xác của chúng. Quan điểm thể hiện trong báo cáo này là của (các) tác giả và không nhất thiết liên hệ với quan điểm chính thức của CTS. Không một thông tin cũng như ý kiến nào được viết ra nhằm mục đích quảng cáo hay khuyến nghị mua/bán bất kỳ chứng khoán nào. Báo cáo này không được phép sao chép, tái bản bởi bất kỳ cá nhân hoặc tổ chức nào khi chưa được phép của CTS.